

tr. z., jehož všechny náležitosti jsou dány ve zjištěných činech stěžovatelových. Důvody zmatečnosti podle § 385, čís. 1 a), b) tr. ř., byly tedy neprávem uplatňovány.

Čís. 5788.

Nekalá soutěž (zák. čís. 111/1927 Sb. z. a n.).

Jen omyl v otázce, zda jde u údaje nepravdivé a způsobilé poškoditi podnik, rovná se nedostatku vědomí (§ 2 e) tr. zák.), na němž záleží s hlediska přečinu zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži.

Domnění původce projevu, že se projev nepřičí trestnímu zákonu, třebaš vyvolané poradou s právníkem, zůstává omylem o trestněprávních následcích činu a tudíž právním omylem v oboru trestního zákona (§§ 3, 233 tr. zák.).

Skutková podstata tohoto přečinu není vyloučena tím, že údaje byly učiněny ve formě otázek.

Pro hospodářské boje, podporované živnostenskými společenstvy, neplatí nic jiného, než co platí všeobecně o přípustnosti soutěže; nelze proto nedostatek bezprávnosti projevu dovozovati z toho, že se projev stal u výkonu společenstevní funkce; omyl v tomto směru není omylem v oboru práva správního (§ 2 e) tr. zák.), nýbrž omylem v oboru práva trestního (§§ 3, 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 12. ledna 1937, Zm II 394/36.*)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti soukromé žalobkyně do rozsudku krajského soudu, jímž byli obžalováni podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěni soukromé obžaloby pro přečin zlehčování podle § 27 zákona proti nekalé soutěži, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a vrátil věc nalézacímu soudu, aby ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody :

Zmateční stížnosti, dovolávající se důvodů zmatečnosti podle § 281, čís. 5, 9 a), b) tr. ř., nelze upříti oprávněnost.

K naplnění skutkové podstaty přečinu zlehčování podle § 27 zák. proti nekalé soutěži se vyžaduje, aby bylo dokázáno: a) že údaje o poměrech podniku byly objektivně nepravdivé a způsobilé poškoditi podnik, b) že tyto údaje byly pachatelem učiněny za účelem soutěže, t. j. že směřovaly k tomu, aby pozice zlehčovaného podniku v soutěži byla zeslabena, a že údaje ty byly k tomu způsobilé, c) že si byl pachatel vědom nepravdivosti údajů a jich způsobilosti poškoditi zlehčovaný podnik (rozh. čís. 3475, 4059, 5509 Sb. n. s.).

Usuzuje, že obžalovaní dali závadné plakáty uveřejniti v obraně proti článku a plakátům soukromé žalobkyně, avšak aspoň částečně i za účelem soutěže, dospěl nalézací soud již z toho k závěru, že skutková podstata

* Pozn. redakce: Toto rozhodnutí souvisí po stránce skutkové i právní s rozhodnutím čís. 5362 Sb. n. s. tr.

souzeného přečinu je naplněna po stránce objektivní, při čemž ovšem přehlíží, že by se k tomu vyžadovalo, aby byl splněn též předpoklad uvedený nahoře pod lit. a).

Otázkou, zda a pokud šlo vůbec o údaje o poměrech podniku soukromé žalobkyně a zda tyto údaje byly objektivně nepravdivé a způsobilé podnik ten poškoditi, rozsudek se vůbec nezabývá, opírá však zprošťující nález o úvahu, že tu po stránce subjektivní není předpokladu uvedeného vpředu pod lit. c). Tento úsudek udůvodňuje nalézací soud výlučně tím, že obžalovaní dali plakáty dříve, než bylo o nich ve výborové schůzi společenstva obuvníků soudního okresu n-ského hlasováno a než byly uveřejněny, přezkoumati a opravití advokátem Dr. M., aby v nich nebylo nic závadného a protizákonného, čímž by mohli přijíti do sporu se soukromou žalobkyní, že tudíž jednali velmi opatrně a že proto nevěděli, že údaje v inkriminovaných plakátech obsažené jsou nepravdivé a způsobilé podnik soukromé žalobkyně poškoditi. Obžalovaní prý proto nejednali ve zlém úmyslu, jehož vyžaduje ustanovení § 27 cit. zák..

Právem vytýká zmatečnou stížnost s hlediska zmatku § 281, čís. 9 a) tr. ř., že tu nalézací soud vychází z názoru po stránce hmotněprávní pochybeného.

To, co nalézací soud v uvedeném směru zjišťuje, poukazuje pouze k tomu, že obžalovaní byli po případě v omylu, pokud jde o otázku trestnosti stíhaných projevů, t. j. zda se zmíněné projevy příčí nějakému ustanovení trestního zákona. Co se však týče otázky viny, předpokládá zákon u osob starších čtrnácti roků, že jsou vybaveny takovou měrou soudnosti a schopnosti usuzovací a rozpoznávací, aby si uvědomily význam a dosah svého jednání v oněch směrech, jež mají význam se stanoviska práva trestního. S hlediska platného zákona a zejména hledíc k ustanovením §§ 3 a 233 tr. z. je proto zjevné, že vina ve smyslu práva trestního nevyžaduje vědomí o trestnosti závadného jednání (rozh. čís. 2791 Sb. n. s.). Věc se nemá jinak dokonce ani u osob mladistvých, kde § 6, odst. 1 zák. čís. 48/1931 Sb. z. a n. přiznává omluvitelné neznalosti právních předpisů jen účinek možnosti upuštění od potrestání, nikoli však vliv na posouzení otázky viny.

Shledal-li pak Dr. M., jak rozsudek zdůrazňuje, ve své vlastnosti jako odborník-právník projevy, o něž jde, bezvadnými, mohlo to u obžalovaných vyvolati dojem a předpoklad, že uveřejnění projevů nepřivede obžalované do rozporu s trestním zákonem, nanejvýš se zákonem proti nekalé soutěži; leč tím byl by dokázán jen jejich omyl o trestněprávních následcích jejich jednání, tudíž omyl právní v oboru trestního zákona, jakým je též doplňující jej zákon čís. 111/1927 Sb. z. a n. ve svých normách trestněprávních, a tím omyl, který obžalované ve smyslu uvedených ustanovení nemůže zbaviti viny; nebyl by však dokázán omyl o skutečn o s t e c h, pro které nemohli po rozumu ustanovení § 2 e) tr. z., platícího obdobně pro veškeré trestní jednání k posouzení soudům příkázaná (rozh. čís. 70 Sb. m. spr.) spatřovati ve svém jednání trestný čin, nanejvýš přečin podle § 27 cit. zák. Skutečnosti, o něž jde, týkají se otázky, zda byly údaje nepravdivé a způsobilé poškoditi podnik soukromé žalobkyně.

Jen omyl o těchto skutečnostech rovnal by se nedostatku vědomí, na němž s hlediska § 27 cit. zák. záleží.

Okolnosti, že odborník-právník pokládal projevy, o něž jde, za bezvadné, že o tom obžalované všeobecně ujistil a že tito měli proto projevy za beztrestné, nemají nic společného s otázkami, zda stíhané údaje byly pravdivé a způsobilé poškodit podnik soukromé žalobkyně, natož s otázkou, zda si byli obžalovaní těchto objektivních a konkrétních předpokladů vědomi. Otázku, zda tu takové vědomí bylo či nebylo, lze posoudit jen se vztahem na určité, konkrétní, třebaš mylné poznatky, představy a úsudky obžalovaných o poměrech zlehčovaného podniku, pokud by takové poznatky, představy a úsudky podle názoru pachatelova opravedlňovaly zlehčující údaje. Všeobecný předpoklad bezvadnosti a beztrestnosti projevů vůbec není poznatkem, představou neb úsudkem o poměrech zlehčeného podniku a nemůže proto býti v nižádné souvislosti s otázkou, o níž tu jediné jde.

Z toho vysvítá, že nalézací soud, zkoumající otázku subjektivní s hlediska zcela bezvýznamného, jen mylným užitím zákona dospěl k vyloučení vědomí obžalovaných o nepravdivosti stíhaných údajů, pokud se týče o jejich způsobilosti poškodit podnik soukromé žalobkyně, a že je proto napadený rozsudek stížen zmatkem podle § 281, čís. 9 a) tr. ř.

Poněvadž odvod obžalovaných dovozuje, že zprošťující nález by byl opodstatněn i z jiných důvodů, než které uvádí napadený rozsudek, nutno se zabývatí též příslušnými vývody odvodu, pokud ovšem nepředpokládají skutková zjištění v rozsudku neobsažená, nebo dokonce novoty v řízení zrušovacím zásadně nepřípustné.

Tu především neobstojí názor obžalovaných, jako by u některých ze stíhaných výroků byla skutková podstata přečinu zlehčování vyloučena proto, že výroky ty jsou formulovány jako otázky; jeť známo, že oblíbeným prostředkem ke zvláštnímu zdůraznění nějakého tvrzení je právě řečnická otázka.

Neprávem mají obžalovaní dále za to, že jejich trestně-právní odpovědnost je vyloučena okolností, že jednali jako starosta, pokud se týče jako jednatel uvedeného společenstva, neboť provádějící usnesení nebo příkaz výboru, pokud se týče valné hromady společenstva, vykonávali prý veřejnoprávní funkci po rozumu § 119 d), g) živnostenského řádu. Obžalovaní tím uplatňují, že by jejich jednání nebylo bezprávné, i kdyby jinak naplňovalo skutkovou podstatu přečinu zlehčování; jsou však na omylu.

Podle § 114 živn. řádu je sice též účelem společenstva podporovati hospodářské zájmy jeho členů a proto by zřejmě ani nebylo námitek, aby společenstvo své členy podporovalo i v soutěži a obraně proti velkopřůmyslu. Není však právního ustanovení, podle něhož by takové společenstvo bylo oprávněno, aby, sledujíc uvedené snahy, užívalo prostředků jinak podle zákona nepřípustných. Bylo-li již rozhodnutím soudu zrušovacího ze dne 13. září 1935, Zm II 157/35—6, čís. 5362 Sb. n. s. v tomto řízení vynesným vysloveno, že soutěž a obrana v soutěži je sama o sobě přípustná, že však nesmí vybočiti z mezí zákonem proti nekalé soutěži stanovených a že je právě účelem zákona čís. 111/1927 Sb. z. a n.,

aby se hospodářský boj, k němuž patří též i stavovské a zájmové akce, směřující k obraně proti soutěži jiného, pohyboval v mezích slušnosti a dobrých mravů, nemůže nic jiného platiti pro stavovskou akci podniknutou uvedeným společenstvem. Že i společenstvo je předpisy uvedeného zákona vázáno, je tím méně pochybno, kdyžť právě ustanovení § 114, odst. 2 živnost. řádu jako jeden z účelů společenstev uvádí potlačování a odstranění obchodních zařízení, která ruší poctivou soutěž mezi členy společenstva (srovn. i § 114, odst. 3, lit. i) cit. zák.). Klade-li tu zákon důraz na poctivost soutěže mezi členy společenstva, nelze předpokládati, že by společenstvu bylo dovoleno postupovati proti soutěžitelům mimo společenstvo prostředky podle zákona čís. 111/1927 Sb. z. a n. nepřipustnými. Neplatí-li tudíž pro hospodářské boje společenstvem podporované nic jiného, než co ve smyslu hořejších vývodů platí o mezích přípustné soutěže všeobecné, nelze z toho, že šlo o funkci společenstevní, vyvoditi nedostatek bezprávnosti jednání obžalovaných, zvláště když podle § 119 lit. e), odst. 3 živn. řádu je naopak na starostovi společenstva, aby k jeho správě dohlédal, čímž mu byla dokonce uložena povinnost, aby provedení nezákonných usnesení a akcí zamezil. Kdyby však obžalovaní, k čemuž jejich odvod rovněž poukazuje, byli mylně předpokládali, že jsou třeba protizákonným usnesením výboru zavázáni, aby závadné plakáty uveřejnili, a že jsou tím zbaveni odpovědnosti, nešlo by tu, jak se odvod obžalovaných mylně domnívá, o omyl v oboru práva správního, jež by bylo klásti na roveň omylu ve skutečnostech po rozumu § 2 e) tr. z., nýbrž o omyl v oboru trestně-právním, tudíž zase o omyl, jenž obžalované podle §§ 3, 233 tr. z. nezabavuje viny. Zcela neprávem dovolává se odvod rozhodnutí čís. 4807 Sb. n. s., kde jde o případ zcela jiného rázu, totiž o projev, jímž podal posudek veřejný úředník z příkazu svého představeného v okruhu své činnosti a bez jakéhokoli soutěžitelského úmyslu. Hledíc k tomu, co předesláno, bylo zmateční stížnosti soukromé žalobkyně podle § 288, odst. 2, čís. 3 tr. ř. vyhověti a uznati, jak se stalo.

V novém řízení bude na soudu nalézacím, aby u každého ze stíhaných výroků jednotlivě zkoumal, zda a pokud jsou na počátku důvodů pod lit. a—c) vytčené zákonné předpoklady skutkové podstaty přčinu zlehčování opodstatněny čili nic; vždyť nějakým paušálním posouzením, o něž se pokusily dosavadní rozsudky nalézacího soudu, nelze řešiti otázky, o něž jde v souzeném případě.

Čís. 5789.

Pojem »cudzích činiteľov« v smysle § 2 zákona na ochr. rep.; sú nimi aj československí štátni príslušníci, pracujúci v zahraničí na právach úkladov o republiku, podporovaní hmotnými a politickými prostriedkami cudzej moci.

K pojmu »chystaného zločinného podniku« v smysle § 12, čís. 1, odst. 2 zákona na ochr. rep.; pri kvalifikácii činu podľa tohoto ustanovenia neprichádza v úvahu dôvod vylučujúci trestateľnosť, že obžalovaný nemohol trestný čin prekaziť bez nebezpečenstva pre seba a pre